

Trygve Bernt Martinsen

Notater

Behov og muligheter for statistikkproduksjon for noen næringer

Nace

- 75.25: Brannvern
- 90: Kloakk- og renovasjonsvirksomhet
- 91: Interesseorganisasjoner
ikke nevnt annet sted
- 93: Personlig tjenesteyting ellers
- 95: Lønnet arbeid i private husholdninger
- 99: Internasjonale organer og organisasjoner

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	2
2.	Kilder for produksjon av statistikk	4
2.1	Bedrifts- og foretaksregisteret.....	4
2.2	Merverdiavgiftsmanntallet.....	4
2.3	Andre registre.....	5
2.2.1	Enhetsregisteret.....	5
2.2.2	Selvangivelsesregisteret.....	6
2.2.3	Bonnier Kredit Info.....	6
2.3	Publikasjoner / andre seksjoners informasjon.....	6
2.4	Internett.....	6
3.	Internasjonale krav og erfaringer	7
3.1	Krav fra Eurostat.....	7
3.1.1	Eurostat sitt utkast til strukturforordning.....	7
3.1.2	Eurostat sitt utkast til forordning for korttidsstatistikk.....	8
3.2	Erfaringer fra andre nordiske land.....	8
3.2.1	Danmark.....	8
3.2.2	Sverige.....	8
4.	Nasjonale behov for statistikk	8
4.1	Nasjonalregnskapet.....	9
4.1.1	Generelt om nasjonalregnskapet og behov for informasjon.....	9
4.1.2	De enkelte næringene.....	9
4.1.3	Konklusjon.....	11
4.2	Bransjeorganisasjoners behov for statistikk for næringene.....	11
5.	De ulike næringene	11
75.25	Brannvern.....	12
90:	Kloakk- og renovasjonsvirksomhet.....	13
91	Interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted.....	14
91.11	Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner.....	14
91.12	Yrkessammenslutninger.....	16
91.20	Arbeidstakerorganisasjoner.....	16
91.31	Religiøse organisasjoner.....	17
91.32	Partipolitiske organisasjoner.....	18
91.33	Interesseorganisasjoner ellers.....	19
93	Annen personlig tjenesteyting.....	20
93.01	Vaskeri- og renserivirksomhet.....	20
93.02	Frisering og annen skjønnhetspleie.....	20
93.03	Begravelsesbyråvirksomhet og drift av kirkegårder og krematorier.....	21
93.04	Helsestudio-, massasje- og solstudiovirksomhet.....	22
93.05	Personlig tjenesteyting ellers.....	23
95	Lønnet arbeid i private husholdninger.....	24
99	Internasjonale organer og organisasjoner.....	25
6.	Oppsummering	26
	Vedlegg: Redningstjeneste med i Nace 75.25?.....	27
	De sist utgitte publikasjoner i serien Notater.....	31

1. Innledning

Bakgrunnen for notatet er at Seksjon for bygg- og tjenestestatistikk (Seksjon 460) ønsker å se på muligheten for å produsere strukturstatistikk for næringene 75.25, 90, 91, 93, 95, 99 i Nace. I den forbindelse er det ønskelig å avdekke hvilke behov det er for slik statistikk. Hensynet til nasjonalregnskapet og ulike bransjeorganisasjoner er viktig i den forbindelse. I tillegg tar notatet for seg internasjonale forpliktelser knyttet til Eurostats utkast til forordninger for struktur- og korttidsstatistikk. Endelig blir det drøftet i hvilken grad ulike kilder er egnet til statistikkproduksjon for de ulike næringene. Hvor mange ressurser som kreves for å produsere slik strukturstatistikk, blir det ikke tatt stilling til i dette notatet.

Følgende næringer blir behandlet i dette notatet:

75.25: Brannvern

90: Kloakk- og renovasjonsvirksomhet

91: Interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted

91.11: Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner

91.12: Yrkessammenslutninger

91.20: Arbeidstakerorganisasjoner

91.31: Religiøse organisasjoner

91.32: Partipolitiske organisasjoner

91.33: Interesseorganisasjoner ellers

93: Annen personlig tjenesteyting

93.01: Vaskeri- og renservirksomhet

93.02: Frisering og annen skjønnhetspleie

93.03: Begravelsesbyråvirksomhet og drift av kirkegårder og krematorier

93.04: Helsestudio-, massasje- og solstudiovirksomhet

93.05: Personlig tjenesteyting ellers

95: Lønnet arbeid i private husholdninger

99: Internasjonale organer og organisasjoner

For mer utfyllende opplysninger om hva som kommer inn under hver næring, og vurderinger omkring statistikkproduksjon for disse, viser jeg til kapittel 5 i dette notatet.

2. Kilder for produksjon av statistikk

2.1 Bedrifts- og foretaksregisteret

Bedrifts- og foretaksregisteret er en av de viktigste kildene for produksjon av strukturstatistikk i Statistisk sentralbyrå. Dette registeret oppjusteres blant annet med opplysninger fra Merverdiavgiftsmanntallet, Arbeidstakerregisteret (A/A-registeret), Enhetsregisteret, Bonnier Kredit Info og Næringsundersøkelsen (NU) til Seksjon 410.

Det er grunn til å tro at Bedrifts- og foretaksregisteret er rimelig á jour for næringer som driver avgiftspliktig virksomhet og/eller har sysselsatte. Men i enkelte av de næringene som blir gjennomgått i notatet, kan det være enheter som verken har sysselsatte eller driver avgiftspliktig virksomhet. For disse må det tas i bruk supplerende kilder for å kunne produsere statistikk. Seksjon 410 arbeider med å ajourføre Bedrifts- og foretaksregisteret også for næringer som ikke er avgiftspliktige etter merverdiavgiftsloven eller har sysselsatte. Dette gjelder imidlertid ikke Nace 95 (lønnet husarbeid) og Nace 99 (internasjonale organer og organisasjoner), som er ikke-prioriterte næringer ved Seksjon 410. I kapittel 5 vil jeg komme nærmere inn på om de ulike næringene er med i Næringsundersøkelsen til Seksjon 410. I tillegg vil vi se nærmere på om bedriftene i de ulike næringene er avgiftspliktige etter merverdiavgiftsloven og om de har sysselsatte.

Når rutineene omkring Enhetsregisteret er på plass i SSB, vil det bare være selvstendig næringsdrivende uten avgiftspliktig omsetning eller sysselsatte som vil ha vanskelig for å bli fanget opp i Bedrifts- og foretaksregisteret. Advokater som driver egen praksis, og som ikke er med i et kontorfellesskap, er et eksempel på dette. Denne type virksomhet vil imidlertid kunne bli fanget opp gjennom Selvangivelsesregisteret, men dette registeret benyttes for tiden ikke til ajourhold av Bedrifts- og foretaksregisteret.

2.2 Merverdiavgiftsmanntallet

Alle næringsdrivende som er avgiftspliktige etter merverdiavgiftsloven, er registrert i Merverdiavgiftsmanntallet fra Skattedirektoratet, der blant annet tall på omsetning, innbetalt merverdiavgift og investeringsavgift er registrert. I tillegg til å være en viktig kilde for ajourføring av Bedrifts- og foretaksregisteret, blir Merverdiavgiftsmanntallet benyttet direkte av flere fagseksjoner i SSB. Seksjon 460 bruker blant annet dette registeret til innhenting av omsetningstall for små foretak som faller utenfor utvalget, og for store foretak som ikke har sendt inn oppgave til SSB.

Alle som driver næringsvirksomhet med omsetning og uttak over en viss størrelse for avgiftspliktige varer og tjenester, er pålagt å betale merverdiavgift, jf. paragrafene 10 og 28 i merverdiavgiftsloven (mval.). Det er differansen mellom utgående og inngående avgift som skal betales inn til staten. I prinsippet kan en næringsdrivende som har fradragsrett, men som ikke er avgiftspliktig, få penger utbetalt fra staten uten å ha betalt inn noe merverdiavgift. Det vanlige er imidlertid at en virksomhet enten er avgiftspliktig, der utgående avgift minus inngående avgift betales til staten, eller at virksomheten er avgiftsfri uten fradragsrett for inngående avgift.

Vilkårene for å måtte betale merverdiavgift:

- 1) Det drives næringsvirksomhet.
- 2) Omsetningen eller deler av den ligger innenfor avgiftsområdet.
- 3) Omsetning og avgiftspliktig uttak overstiger minstegrensen for registrering.

Omsetning av varer er i prinsippet avgiftspliktig etter §13(1) i mval. Paragrafene 16 og 17 lister imidlertid opp noen typer omsetning som er registreringspliktig uten å være avgiftspliktig. Virksomhet

med slik omsetning har fradragsrett for inngående avgift. I tillegg finnes det avgiftsfri omsetning uten fradragsrett (jf. §5 i mval).

Omsetning av tjenester er delvis avgiftspliktig. Paragraf 3(2) i mval. lister opp hva slags tjenester det skal beregnes avgift på. Også omsetning av en del tjenester er registreringspliktig, uten å være avgiftspliktig. Disse har fradragsrett for inngående avgift på samme måte som varer (jf. mval. § 16 og 17). Til slutt finnes det tjenester som ligger utenfor avgiftsområdet (jf. § 5 i mval.). Disse er ikke avgiftspliktige og har ikke fradragsrett for inngående merverdiavgift.

For at omsetning av varer og tjenester skal være avgiftspliktig, må årsumsetningen overstige 30 000 kroner. Dersom en næringsdrivende har en hovedvirksomhet som ikke er avgiftspliktig, men har en bivirksomhet som etter mval. er avgiftspliktig, vil 30 000-kronersgrensen bare gjelde bivirksomheten.

Organisasjoner vil på samme måte som andre næringsdrivende være avgiftspliktig for virksomhet som ligger innenfor avgiftsområdet. Slike organisasjoner er ikke avgiftspliktige for inntekter som billettsalg, medlemskontingenter, offentlige tilskudd, lotterier, bingo og gaver. For enkelte typer organisasjoner vil omsetningsgrensen være 70 000 kroner. Dette gjelder såkalte «veldedige og allmennyttige organisasjoner». Av de næringene som blir behandlet i dette notatet vil denne lettelsen i merverdiavgiftsreglene bare gjelde næringsgruppene 91.31 (religiøse organisasjoner) og 91.33 (interesseorganisasjoner ellers) i Nace. For andre typer organisasjoner vil grensen på 30 000 kroner gjelde. Jeg vil igjen understreke at grensen bare gjelder avgiftspliktig omsetning, ikke samlet omsetning for organisasjonen.

2.3 Andre registre

2.2.1 Enhetsregisteret

Etter lov om enhetsregister av 3. juni 1994 skal alle næringsdrivende eller organisasjoner som registreres i Foretaksregisteret, Merverdiavgiftsmanntallet, Bedrifts- og foretaksregisteret, Fylkesmennenes Stiftelsesregister eller A/A-registeret også registreres i Enhetsregisteret. For tidligere etablerte enheter vil disse komme inn i Enhetsregisteret ved konvertering fra de andre registrene. Alle enheter blir nå identifisert med egne organisasjonsnummer. Når alle rutiner omkring Enhetsregisteret er på plass i SSB, vil saksbehandlere kunne gå fra ett register til et annet for innhenting av opplysninger om enheter med egne organisasjonsnummer.

Følgende enheter skal registreres i Enhetsregisteret hvis de er registrert i ett eller flere av de tilknyttede registrene ovenfor:

- a) staten, fylkeskommuner og kommuner
- b) selskaper, foreninger, stiftelser, aksjefond, bo og andre juridiske enheter
- c) enkeltmannsforetak
- d) tingsrettslige sameier som opptrer som sådanne utad

Registreringsplikt i Enhetsregisteret gjelder også for enkeltpersoner som ikke er innehaver av enkeltmannsforetak, men som registreres i et tilknyttet register.

Det har tradisjonelt blitt brukt store ressurser for å holde linkrutiner mellom ulike registre vedlike. Dette har ført til «huller» i Bedrifts- og foretaksregisteret. Når rutinene omkring Enhetsregisteret er på plass i SSB, vil disse linkproblemene forvinne. Det vil da bare være selvstendig næringsdrivende uten avgiftspliktig omsetning eller sysselsatte som ikke blir fanget opp av Enhetsregisteret gjennom tilknyttede registre. Mange av disse vil imidlertid registrere seg frivillig, da finansinstitusjoner gjennom forskrift fra Finansdepartementet krever at næringslivskunder har egne organisasjonsnummer, på samme måte som personkunder i banker må registreres med personnummer.

Seksjon 410 har foreløpig ikke oversikt over hvor mange foretak som vil bli lagt inn i Bedrifts- og foretaksregisteret fra Enhetsregisteret, men det blir antydnet at Nace 91 (interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted) til en viss grad blir berørt. For denne næringen vil en del små foretak være registrert i Enhetsregisteret og ikke i Bedrifts- og foretaksregisteret. Større foretak vil derimot stort sett bli fanget opp i Bedrifts- og foretaksregisteret gjennom A/A-registeret eller Merverdiavgiftsmanntallet.

2.2.2 Selvangivelsesregisteret

Fra 1993 har alle landets ligningskontorer innført DSB (Datastøttet selvangivelsesbehandling), og i den forbindelse ble det såkalte Selvangivelsesregisteret etablert. SSB har f.o.m. 1995 fått kopi av dette registeret. Det er Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikk (Seksjon 420) som har tatt i bruk registeret ved utarbeidelse av inntekts-, formues- og skattestatistikk. Også andre næringer vil kunne dra nytte av dette registeret ved utarbeidelse av statistikk.

2.2.3 Bonnier Kredit Info

Dette er en database med opplysninger om økonomiske størrelser for alle aksjeselskaper. Dersom foretak blir benyttet som statistisk enhet, vil denne databasen kunne benyttes som kilde for alle AS. Dersom bedrift benyttes som statistisk enhet, vil databasen bare kunne benyttes for enbedriftsforetak. For næringene i dette notatet er det nok først og fremst Nace 90 (kloakk- og renovasjonsvirksomhet), og delvis Nace 93 (annen personlig tjenesteyting), som inneholder aksjeselskaper og der Bonnier Kredit Info kan benyttes som kilde for statistikkproduksjon.

2.3 Publikasjoner / andre seksjoners informasjon

Publikasjoner internt i SSB eller utenfra vil kunne brukes som supplement/alternativ til Bedrifts- og foretaksregisteret for næringer der dette registeret er mangelfullt. Dette vil stort sett gjelde for næringer uten sysselsatte og der hovedvirksomheten ikke er avgiftspliktig etter merverdiavgiftsloven.

Selv om det pr. i dag ikke lages strukturstatistikk for næringene 75.25, 90, 91, 93, 95 og 99 i Nace, kommer enkelte av næringene inn i andre statistikker i SSB. Det lages f.eks. medlemsstatistikk for ulike typer organisasjoner ved Seksjon 420. Det er derfor interessant å undersøke hva andre seksjoner har av informasjon og erfaringer med de ulike næringene.

2.4 Internett

Fra Opplysningstjenesten i staten har vi fått oppgitt en Internett-adresse der norske organisasjoner er registrert. Dette elektroniske oppslagsverket er et samarbeidsprosjekt mellom Elanders Publishing og Schibsted Nett A/S, og professor Hallentvedt i organisasjonsteori ved Universitetet i Tromsø er ansvarlig for redaksjonen. 2 392 landsomfattende organisasjoner står registrert med navn og adresser, medlemstall, formål og organisering. En kan enten søke etter organisasjoner alfabetisk eller få organisasjoner listet opp etter 12 hovedgrupper. Internett-adressen er som følger:

<http://www.Oslonett.no/Elanders/prosj/nororg/nowww.html>

Her er organisasjonene inndelt i følgende hovedgrupper:

Organisasjoner inndelt i hovedgrupper	Antall org.
Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner	555
Arbeidsgiverorganisasjoner	25
Handel	123
Industri og håndverk	164
Jord, skog, fiske og fangst	101
Bank og forsikring, transport og service	120
Produktivitet og teknikk	136
Politiske partier og tilknyttede organisasjoner, politiske bevegelser og kampanjer	95
Vitenskap, kultur og internasjonalt arbeid	393
Livssynsorganisasjoner	165
Idretts-, fritids- og ungdomsorganisasjoner	240
Humanitære- og sosiale organisasjoner	275

Organisasjonene i tabellen er landsomfattende. Det betyr at organisasjoner med samme navn bare står oppført én gang, selv om det finnes 100 lokalavdelinger. F.eks. vil Norges bondelag bare være registrert med organisasjonen sentralt, mens Norges bondelag står registrert med alle lokallag i Bedrifts- og foretaksregisteret. Når det likevel er registrert så mange organisasjoner på Internett, kan det tyde på at denne kilden er godt egnet for næring 91 i Nace (Interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted). Det er neppe noe problem å kontakte en hovedorganisasjon og be om en liste over lokale organisasjoner. Da hovedgruppene på den elektroniske basen er annerledes enn næringsinndelingen i Nace, vil en ikke kunne supplere Bedrifts- og foretaksregisteret direkte med opplysninger fra Internett. Det vil derfor være nødvendig å fordele organisasjonene etter næringsgrupper i Nace. Denne kilden vil være godt egnet som et supplement til Bedrifts- og foretaksregisteret for organisasjoner klassifisert i næring 91 i Nace. At de 2 392 organisasjonene har et samlet medlemstall på hele 17 millioner, dvs. at hver innbygger i Norge i gjennomsnitt er medlem av fire organisasjoner, bekrefter dette. Vi kommer nærmere inn på Internett som statistisk kilde i kapittel 5.

3. Internasjonale krav og erfaringer

3.1 Krav fra Eurostat

3.1.1 Eurostat sitt utkast til strukturforordning

Etter EØS-avtalen plikter Norge å følge de krav som EU har til strukturstatistikk. Eurostats utkast til forordning for strukturstatistikk gir en ramme for hva slags statistikk land i EØS-området skal produsere. Forordningen består av en generell del, som definerer mål, struktur, variabel- og representativskrav, overføringskrav m.m. Videre har forordningen fire vedlegg med spesifikke krav om variabler, rapportering, pilotundersøkelser, overgangsperiode mv. Vedlegg 1 vil gjelde for næringer som ikke har egne vedlegg.

Det er ingen direkte krav i Eurostats forordning for de næringene som blir drøftet i dette notatet. Næring 90, 91 og 93 skal imidlertid være med i et pilotprosjekt for næringer som faller utenfor forordningens krav til strukturstatistikk. Jeg viser til vedlegg 1 i forordningen, der Eurostat ber medlemslandene sende en rapport som viser definisjon, struktur og nytten av informasjon gjennom statistiske enheter for disse næringene. Eurostat skal ta i bruk pilotprosjekter for å kartlegge mulighetene for å lage statistikk for næringer som faller utenfor forordningen.

3.1.2 Eurostat sitt utkast til forordning for korttidsstatistikk:

Også for korttidsstatistikk har Eurostat laget et utkast til forordning med pålegg om hva slags type statistikk medlemslandene skal lage. Som for strukturstatistikk består forordningen for korttidsstatistikk av en generell del med beskrivelse av mål, virkeområde, variabler, periodisering, detaljeringsgrad, datapresentasjon, representativitet, rapportering, pilotundersøkelser etc. Videre har forordningen fire vedlegg (A-D) med spesifikke krav til de ulike næringer. Av næringene i dette notatet vil Nace 90, 91 og 93 komme inn under vedlegg D som gjelder tjenesteyting (unntatt varehandel som har eget vedlegg).

I løpet av en periode på fem år vil det i EU bli utprøvd i hvilken grad det gir mening å lage korttidsstatistikk for næringene 90, 91 og 93. Dette fordi konjunkturendringer må observeres i tillegg til at det må kartlegges om nytten av slik statistikk er høyere enn kostnadene. Etter fem år vil så Eurostat avgjøre, i henhold til prosedyrene i forordningen, hvilke av næringene 90, 91 og 93 det skal pålegges å lage korttidsstatistikk for. På samme tid skal Eurostat avgjøre hvilke variabler som skal samles inn, detaljeringsnivået, periodisering og frist for datarapportering.

3.2 Erfaringer fra andre nordiske land

Som et ledd i å avdekke mulighetene for statistikkproduksjon for næringene 75.25, 90, 91, 93, 95 og 99, har Seksjon 460 vært i kontakt med Peter B. Nielsen i Danmarks Statistik og Berit Olson i Statistiska centralbyrån for å se om Danmark og Sverige produserer strukturstatistikk for disse næringene.

3.2.1 Danmark

I Danmark vil all avgiftspliktig omsetning komme med i den generelle statistikken for landet, dvs. i nasjonalregnskap og avgiftsstatistikk. Av de nevnte næringene er 90, 91 og 93 i Nace godt dekket i den generelle statistikken. Dette fordi selve virksomheten, eller deler av den, er avgiftspliktig.

Det er ikke produsert noen egen strukturstatistikk for næringene i Danmark. Landet har generelt lite tjenestetstatistikk, men dette er nå blitt et satsingsområde. Nielsen mener derfor det er god grunn til å tro at landet får egen næringsstatistikk for næringene 90, 91 og 93 en gang i fremtiden. Når det gjelder de andre næringene, har landet ingen planer om å lage egen næringsstatistikk.

Etter å ha vært i kontakt med Peter B. Nielsen i Danmarks Statistik, kan det fastslås at Danmark ikke har erfaring fra produksjon av strukturstatistikk for næringene 75.25, 90, 91, 93, 95 og 99 i Nace.

3.2.2 Sverige

Heller ikke i Sverige er det produsert noen strukturstatistikk for de nevnte næringene. Berit Olson opplyser imidlertid at all avgiftspliktig omsetning kommer med i det svenske nasjonalregnskapet. Av de nevnte næringene gjelder dette først og fremst 90 og 93 i Nace. Statistiska centralbyrån i Sverige har planer om å lage strukturstatistikk for disse to næringene en gang i fremtiden. Næring 93 er dessuten med i den kvartalsvise omsetningsstatistikken.

Konklusjonen blir at SSB heller ikke kan dra noen direkte nytte av erfaringer i Sverige for produksjon av strukturstatistikk for næringene 75.25, 90, 91, 93, 95 og 99 i Nace.

4. Nasjonale behov for statistikk

4.1 Nasjonalregnskapet

4.1.1 Generelt om nasjonalregnskapet og behov for informasjon

Seksjon 210 produserer nasjonalregnskapsstatistikk og bygger i den forbindelse på primærstatistikk fra ulike fagseksjoner i SSB. Da det i dag ikke produseres egen strukturstatistikk for næringene 75.25, 90, 91, 93, 95 og 99, vil det være interessant å vite hvordan Seksjon for nasjonalregnskap behandler disse næringene. Videre må det tas stilling til om det fra Seksjon 210 sin side er behov for egen strukturstatistikk, og i tilfelle hvilke behov og krav de har til denne type statistikk.

Nasjonalregnskapet skiller skarpt mellom offentlig og privat virksomhet. Næringsvirksomhet som er underlagt offentlig forvaltning, kommer inn i nasjonalregnskapet gjennom offentlige regnskaper. Disse opplysningene henter Seksjon 210 fra Seksjon for offentlige finanser og kredittmarkedsstatistikk (Seksjon 250). Dette gjelder imidlertid ikke statens forretningsdrift, statlig eide foretak, kommuneforetak og private foretak med offentlig støtte. For virksomhet som ikke faller innenfor offentlig forvaltning, bruker Seksjon 210 stort sett Bedrifts- og foretaksregisteret som kilde for næringene i dette notatet. Det blir imidlertid understreket at Bedrifts- og foretaksregisteret brukes i mangel av andre og bedre kilder. Seksjon for nasjonalregnskap er derfor svært positive til at det nå blir vurdert å produsere strukturstatistikk for næringene 75.25, 90, 91, 93, 95 og 99 i Nace.

4.1.2 De enkelte næringene

75.25 Brannvern

Denne næringsgruppen står pr. i dag oppført med 170 registrerte bedrifter i Bedrifts- og foretaksregisteret. Dette er nesten utelukkende brannstasjoner som er underlagt offentlig forvaltning, og som Seksjon for nasjonalregnskap henter inn opplysninger om gjennom offentlige regnskaper. Ut fra dette vil Seksjon 210 ikke ha behov for egen strukturstatistikk for brannvern. Bedrifts- og foretaksregisteret er pr. i dag ikke å jour for Nace 75.25, men Seksjon 410 arbeider nå aktivt med å legge inn enheter i registeret. Når dette blir ferdig en gang i løpet av 1997, vil det være nødvendig med en ny gjennomgang av næringsgruppen. Dette for å avdekke hvor mange bedrifter som faller utenfor offentlig forvaltning, og som Seksjon 210 derfor ikke fanger opp gjennom offentlige regnskaper. Dersom omfanget er stort, er det for Seksjon for nasjonalregnskap ønskelig at det produseres egen strukturstatistikk for Nace 75.25.

90 Kloakk- og renovasjonsvirksomhet

Nasjonalregnskapet skiller mellom privat og offentlig virksomhet for denne næringen. Kloakk og renovasjon i offentlig regi (næring 25900) kommer inn i nasjonalregnskapet gjennom offentlige regnskaper. Den private kloakk- og renovasjonsvirksomheten (næring 23900) inngikk i tjenestestatistikken t.o.m. 1988. Etter 1988 har Seksjon 210 benyttet tall fra Bedrifts- og foretaksregisteret. Omsetningstallene er ikke brukt direkte, men til å vise utviklingen i næringen. Dersom Seksjon 460 skal produsere strukturstatistikk for næring 90 i Nace, har nasjonalregnskapet behov for tall på produksjonsverdi, produktinnsats, investeringer, lønnskostnader og sysselsetting.

91 Interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted

I nasjonalregnskapet omfatter Nace 91 to ulike næringer:

23910: Medlemsorganisasjoners virksomhet (arbeidsgiver)

26910: Medlemsorganisasjoners virksomhet (arbeidstaker)

Næring 23910 inkluderer både næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner (Nace 91.11) og yrkessammenslutninger (Nace 91.12). Produksjonen regnes som markedsrettet og bestemmes fra inntektssiden. Data over disse organisasjonene begrenser seg i dag til antall medlemmer (bedrifter og antall ansatte i medlemsbedriftene) og regnskaper fra Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). Ved utarbeiding av strukturstatistikk ønsker nasjonalregnskapet tall for medlemskontingenter (produksjonsinntekter), produktinnsats, investeringer, lønnskostnader og sysselsetting.

Næring 26910 inkluderer både arbeidstakerorganisasjoner (Nace 91.20), religiøse organisasjoner (Nace 91.31), partipolitiske organisasjoner (Nace 91.32) og interesseorganisasjoner ellers (Nace 91.33). Produksjonen regnes som ikke-markedsrettet og bestemmes fra kostnadssiden (produksjon = produktinnsats + lønnskostnader + kapitalslit). Produksjonsberegningene slik de gjøres i dag, bygger på svært mangelfulle data. Seksjon 210 går veien om inntekter som blir estimert ut fra offentlige overføringer, anslag på kontingentinntekter i arbeidstakerorganisasjonene (NR har medlemstall) og anslag på overføringer fra det private ellers (inkl. kontingenter og gaver), og videre antar nasjonalregnskapet at inntekter og kostnader «matcher» hverandre. Seksjon 210 har derfor et stort behov for mer pålitelige tall i denne næringen. De ønsker tall for produktinnsats, investeringer, lønnskostnader og sysselsetting. I tillegg ønskes tall for kontingenter og andre inntekter.

93 Annen personlig tjenesteyting

For tjenesteyting som kommer inn under næring 93 i Nace, bruker Seksjon for nasjonalregnskap omsetningstall fra Bedrifts- og foretaksregisteret til å korrigere nivået på tallene for næringen. Stort sett er det bedriftstillingen fra 1974 og tjenestetstatistikken frem til 1988 som danner utgangspunktet, men for frisørvirksomhet (Nace 93.02) er det tatt utgangspunkt i opplysninger fra Norges Dame- og Herrefrisørers Forbund (NDHF). Denne organisasjonen mener at omsetningstallene fra Bedrifts- og foretaksregisteret bør oppjusteres med 1/3 for å inkludere omsetning i «svart sektor», noe nasjonalregnskapet har gjort for denne næringsgruppen. For næring 93 i Nace ønsker Seksjon 210 tall på produksjonsverdi, produktinnsats, investeringer, lønnskostnader og sysselsetting.

95 Lønnet arbeid i private husholdninger

Produksjonsverdi for denne næringen er i nasjonalregnskapet basert på SSBs forbruksundersøkelser for husholdninger (bruker oppblåste tall for kostnader til hushjelp, daghjelp, barnevakt, mv.). Produktinnsats og investeringer er satt lik null for næringen. Lønnskostnadene blir dermed lik produktinnsatsen. Seksjon 210 tror neppe det er mulig å finne noen mer egnet metode for denne næringen.

99 Internasjonale organer og organisasjoner

Internasjonale organers og organisasjoners virksomhet i Norge er ikke å regne som norsk verdiskapning. Disse organisasjonene og deres bygninger i Norge blir i praksis å regne som «utlandet». Det betyr at varer og tjenester som disse kjøper i Norge, er å regne som norsk eksport. Norske lønsmottakere kommer inn i nasjonalregnskapet på samme måte som norske statsborgere som arbeider i utlandet. Det betyr at seksjon for nasjonalregnskap ikke har behov for noen strukturstatistikk for næring 99 i Nace.

4.1.3 Konklusjon

Det er på det rene at Seksjon for nasjonalregnskap er svært interessert i at det utarbeides strukturstatistikk for kloakk- og renovasjonsvirksomhet (Nace 90), interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted (Nace 91) og annen personlig tjenesteyting (Nace 93). Seksjon 210 ønsker i den forbindelse tall på produksjonsverdi, produktinnsats, investeringer, lønnskostnader og sysselsetting. For Nace 91 er det i tillegg ønskelig med tall for kontingentinntekter og andre inntekter.

For brannvern (Nace 75.25), lønnet arbeid i private husholdninger (Nace 95) og internasjonale organer og organisasjoner (Nace 99) har Seksjon for nasjonalregnskap ikke behov for egen strukturstatistikk.

4.2 Bransjeorganisasjoners behov for statistikk for næringene

Ikke bare Seksjon for nasjonalregnskap har behov for statistikk for næringene 75.25, 90, 91, 93, 95 og 99 i Nace. Også ulike bransjeorganisasjoner og fagforeninger vil ha behov for slik strukturstatistikk. Nedenfor er det listet opp noen potensielle brukere av strukturstatistikk for næringene i notatet:

Nace 75.25: Brannvern

- Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern
- Norsk Brannvern Forening
- Statens bygningstekniske etat
- SINTEF Energi, Norges branntekniske laboratorium
- Norges forsikringsforbund
- Industriverket

Nace 90: Kloakk- og renovasjonsvirksomhet

- Servicebedriftenes landsforening (SBL)
- Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH)

Nace 91: Interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted

De fleste bransjeorganisasjoner, fagforeninger, partipolitiske og religiøse organisasjoner sentralt vil ha nytte av at det produseres strukturstatistikk for denne næringen.

Nace 93: Annen personlig tjenesteyting

- Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH)
- Norges Frisørmesterforbund
- Norges Dame- og Herrefrisørers Forbund (NDHF)

For Nace 95 (lønnet husarbeid) og Nace 99 (internasjonale organer og organisasjoner) er det vanskeligere å finne noen klare potensielle brukere av strukturstatistikk.

5. De ulike næringene

75.25 Brannvern

Denne næringsgruppen omfatter slokking av og forebyggende tiltak mot branner, samt administrasjon av og tiltak mot naturkatastrofer. I tillegg foreslår Seksjon for bedriftsregister at næringsgruppen også skal inneholde redningstjeneste (jf. vedlegg).

I Bedrifts- og foretaksregisteret dominerer Nace 75.25 i dag av offentlige brannstasjoner, som ikke er avgiftspliktige for sin hovedvirksomhet, og som derfor ikke er registrert i Merverdiavgiftsmanntallet. 170 registrerte bedrifter i Bedrifts- og foretaksregisteret mot 407 brannstasjoner i Norge viser at det er langt igjen før registeret er á jour. Nace 75.25 har nå blitt en prioritert næringsgruppe ved Seksjon 410. Det arbeides blant annet med implementering av ny struktur for offentlig sektor, slik at alle bedrifter underlagt offentlig forvaltning skal komme inn i Bedrifts- og foretaksregisteret. Når arbeidet med å ajourføre Nace 75.25 er ferdig, skal Bedrifts- og foretaksregisteret være godt egnet som kilde for næringsgruppen. Seksjon 410 regner med at dette arbeidet blir ferdig i løpet av 1997.

Fra Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern har vi fått tilsendt en liste med alle 407 brannstasjoner i Norge med adresse, kommune og navnet på brannsjefen. Direktoratet har laget omfattende brannstatistikk selv, bl.a:

- * brannstatistikk og ressursoversikt for kommunale brannvesen 1994
- * brannårsaksstatistikk 1994
- * brannstatistikk 1995

Det som er svært interessant med denne statistikken i forhold til SSB, er at de har laget tabeller der bygningsbranner er fordelt etter næring. I den forbindelse har de benyttet Standard for næringsgruppering (Isic) på 3-sifret nivå. Videre har de tabeller over bl.a. brannvesenkostnader, årsaksstatistikk, skadeerstatningsstatistikk og dødsbrannstatistikk.

Andre organer/organisasjoner med en eller annen tilknytning til brannvern er:

- Norsk Brannvern Forening
- Statens bygningstekniske etat
- SINTEF Energi; Norges branntekniske laboratorium
- Norges forsikringsforbund
- Industrivernet

Konklusjon og anbefaling for næring 75.25 i Nace:

Bedrifts- og foretaksregisteret er for tiden ikke egnet som kilde for Nace 75.25. Det arbeides imidlertid aktivt ved Seksjon 410 med å ajourføre næringsgruppen, noe som forventes å være ferdig i løpet av 1997. Næringsgruppen står i Bedrifts- og foretaksregisteret pr. i dag registrert med 170 bedrifter, som stort sett er kommunale brannstasjoner. Disse er underlagt offentlig forvaltning, og Seksjon for nasjonalregnskap henter derfor inn opplysninger om disse gjennom offentlige regnskaper. Det anbefales derfor ikke å produsere strukturstatistikk for Nace 75.25 nå.

Når Seksjon 410 en gang i løpet av 1997 blir ferdig med å legge inn bedrifter i Bedrifts- og foretaksregisteret, både «tradisjonelle» brannvernbedrifter og bedrifter tilknyttet redningstjeneste, vil det være grunn til å vurdere næringsgruppen på nytt. Dersom Nace 75.25 da inneholder en betydelig andel av bedrifter som ikke er underlagt offentlig forvaltning, er det ønskelig fra Seksjon for nasjonalregnskap at det produseres egen strukturstatistikk for næringsgruppen. Andre potensielle brukere av slik statistikk vil være Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern, Norsk Brannvern

Forening, Statens bygnings tekniske etat, SINTEF Energi, Norges forsikringsforbund og Industrivernet.

90: Kloakk- og renovasjonsvirksomhet

Eksempler på virksomhet som faller inn under næring 90 i Nace:

- innsamling av avfall
- søppeltømming
- transport av avfall
- avfallscontainere: utleie til husholdninger
- behandling av avfallsprodukter
- kloakkvesen
- vedlikehold av kloakkanlegg
- slamsuging
- destruksjon av giftig avfall
- spyling og feiing av veier
- grusing og salting av veier
- snørydding av veier
- snørydding av flyplasser
- grusing og salting av flyplasser
- rensingsanlegg
- renhold (ikke rengjøring)
- rensing av forurenset jord

For denne næringen er det ikke noen videre inndeling i 3, 4 og 5-sifret Nace-nivå. Dette er kanskje litt uheldig, da næringen i tillegg til avfalls- og kloakkvirksomhet også inneholder virksomhet som snørydding og grusing av veier og flyplasser. En mulig inndeling kunne være:

90.1: kloakkvirksomhet

90.2: renovasjon

90.3: renhold og rydding av veier og flyplasser

90.31: salting, grusing og snørydding av veier

90.32: feiing og spyling av veier

90.33: rydding og renhold av flyplasser

I 1994 var det i Bedrifts- og foretaksregisteret registrert 704 bedrifter med 3 019 årsverk og en samlet omsetning på 1 831 809 (1 000 kr). Det gir 4,3 årsverk pr. bedrift og en omsetning på 607 (1 000 kr) pr. årsverk. I henhold til merverdiavgiftsloven av 1969 vil kloakk- og renovasjonsvirksomhet være avgiftspliktig, jf. mval. § 13, 2. ledd (1), og dermed registrert i Merverdiavgiftsmanntallet. Dette gjelder all form for kloakk- og renovasjonsvirksomhet listet opp ovenfor. Av 704 registrerte bedrifter i Bedrifts- og foretaksregisteret har 579 link til Merverdiavgiftsmanntallet. En annen god kilde for å holde Bedrifts- og foretaksregisteret á jour vil være A/A-registeret, selv om selvstendig næringsdrivende her vil falle utenfor. Næringen er også med i Næringsundersøkelsen til Seksjon 410, der tall på sysselsetting og omsetning for alle bedrifter blir registrert. Det er derfor grunn til å tro at Bedrifts- og foretaksregisteret er godt egnet som kilde for næring 90 i Nace.

Kloakk- og renovasjonsvirksomhet inngikk i årsstatistikk over tjenesteyting t.o.m 1988, med hovedtall for antall bedrifter, sysselsetting, bruttoproduksjonsverdi, vareinnsats, bearbeidingsverdi, lønnskostnader og bruttoinvesteringer. Bedrifts- og foretaksregisteret ble benyttet som utgangspunkt for statistikken. Det ble hentet inn fullstendige oppgaver for alle bedrifter med tre eller flere sysselsatte, med spørsmål om bl.a. sysselsetting, lønnskostnader, omsetning, forbruk av varer og tjenester, tilskudd fra staten, påløpne avgifter til staten samt spørsmål om investeringer. For de andre

bedriftene ble det beregnet totaltall, med utgangspunkt i årlige oppgaver over sysselsetting og omsetning i Bedrifts- og foretaksregisteret, som blir samlet inn i Næringsundersøkelsen til Seksjon 410.

Konklusjon og anbefaling for næring 90 i Nace:

Bedrifts- og foretaksregisteret er godt egnet som kilde for kloakk- og renovasjonsvirksomhet. Dette henger først og fremst sammen med at denne type virksomhet er avgiftspliktig etter merverdiavgiftsloven. T.o.m. 1988 var kloakk/renovasjon med i tjenestestatistikken. Seksjon 460 kan derfor dra nytte av tidligere erfaringer ved utarbeiding av strukturstatistikk for denne næringen. Da Seksjon for nasjonalregnskap, Servicebedriftenes Landsforening og Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon vil ha stor nytte av strukturstatistikk for kloakk/renovasjon, anbefales det å produsere strukturstatistikk for næring 90 i Nace. Avhengig av at det frigis ressurser, vil slik statistikk tidligst kunne bli produsert for referanseåret 1996. Det foreslås videre at Seksjon 460 allerede høsten 1996 (evt. våren 1997) produserer statistikk over sysselsetting og omsetning for referanseårene 1993, 1994 og 1995.

91 Interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted

91.11 Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner

Eksempler på organisasjoner som faller inn under denne næringsgruppen:

- Landsforeningen for bygg og anlegg
- Handelens hovedorganisasjon
- Norges automobilforbund
- Næringslivets Hovedorganisasjon
- Norges Rederiforbund
- Sparebankforeningen i Norge
- Kommunenes sentralforbund

I 1994 var det i Bedrifts- og foretaksregisteret registrert 354 organisasjoner med 1 812 årsverk og en samlet omsetning på 704 865 (1 000 kr). Det gir 5,1 årsverk pr. organisasjon og en omsetning på 389 (1 000 kr) pr. årsverk. Av 354 organisasjoner i Bedrifts- og foretaksregisteret har 213 link til Merverdiavgiftsmanntallet.

Det er ikke laget egen strukturstatistikk for næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner tidligere, men Seksjon for nasjonalregnskap understreker behovet for slik statistikk for næringsgruppen. Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikk (Seksjon 420) lager medlemsstatistikk for næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner (hovedorganisasjonene). Det vises i den forbindelse til tabell 230 i Statistisk årbok 1995 og Ukens statistikk nr. 26/96, tabell 2. Dette er tabeller over medlemmer og bedrifter tilknyttet de ulike arbeidsgiverorganisasjonene. Som kilde ved produksjon av medlemsstatistikk bruker Seksjon 420 lister fra fjoråret og boken «Organisasjoner i Norge» (Statens informasjonstjeneste).

Generelt for næringsgruppene 91.11, 91.12 og 91.20 i Nace:

Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner, yrkessammenslutninger og arbeidstakerorganisasjoner har stort sett avgiftsfrie inntekter i form av medlemskontingenter fra bedrifter og medlemmer i organisasjonene. Likevel er mange slike organisasjoner registrert i Merverdiavgiftsmanntallet, da disse ofte har en bivirksomhet som er avgiftspliktig. Dette bl.a. fordi det kan være lønnsomt å være registrert som avgiftspliktig. Dersom slike organisasjoner f.eks. utgir publikasjoner, som er fritatt for merverdiavgift, men der det er fradragsrett for inngående avgift, vil organisasjonene kunne trekke fra avgift på kostnader til trykking og til annonser. Det betyr igjen, dersom disse organisasjonene ikke har annen avgiftspliktig inntekt, at de mottar penger fra staten. Det er derfor grunn til å tro at mange slike organisasjoner kommer inn i Bedrifts- og foretaksregisteret gjennom Merverdiavgiftsmanntallet ved å ha registreringspliktig omsetning over 30 000 kroner i løpet av et år.

Mange slike organisasjoner kommer også inn i Bedrifts- og foretaksregisteret dersom de har sysselsatte og er registrert i A/A-registeret. Da de fleste slike organisasjoner er store med mange administrative oppgaver, er det grunn til å tro at de fleste slike organisasjoner har sysselsatte.

Selv om Bedrifts- og foretaksregisteret synes å være egnet som kilde for næringsgruppene 91.11, 91.12 og 91.20, kan det finnes tilfeller der slike organisasjoner verken har registreringspliktig inntekt (over 30 000 kr) eller har sysselsatte. Disse vil falle utenfor Bedrifts- og foretaksregisteret, dersom ingen av de nevnte kravene har vært tilfredsstillende de siste tre årene. En bør derfor supplere Bedrifts- og foretaksregisteret med andre kilder. Nace 91.11, 91.12 og 91.20 har tradisjonelt vært ikke-prioriterte næringsgrupper ved Bedriftsregisteret, og har derfor ikke vært med i Næringsundersøkelsen (NU) hittil. Etter forslag fra Seksjon 460 er imidlertid næring 91 tatt med i NU-95. Disse organisasjonene burde imidlertid ikke fått tilsendt et standard NU-skjema, da medlemskontingenter, gaver og annen støtte ofte utgjør en betydelig del av inntektene. Organisasjonene vil nok tolke inntektsbegrepene i NU individuelt, slik at medlemskontingenter, gaver og annen støtte bare blir med for en del av organisasjonene. I NU-96 bør det derfor spørres eksplisitt etter slike inntekter. Dette gjelder alle næringsgruppene i Nace 91.

Statens informasjonstjeneste har utgitt boken «Organisasjoner i Norge». Flere Seksjoner i SSB har benyttet seg av denne boken for å få oversikt over antall organisasjoner ved produksjon av medlemsstatistikk. Siste utgivelse av boken kom i 1993. Da Statens informasjonstjeneste nå heller satser på å formidle tilgjengelig informasjon i stedet for å produsere informasjon, vil boken ikke foreligge i flere utgaver.

Statens informasjonstjeneste har etter hvert tatt i bruk tilgjengelige databaser på Internett i sin formidling av informasjon. Når det gjelder ulike typer organisasjoner, viser jeg til den elektroniske basen til Elanders Publishing og Schibsted A/S på Internett. De sju førstnevnte hovedgruppene i tabellen (jf. kapittel 2.4 i dette notatet) utgjør sannsynligvis næringsgruppene 91.11, 91.12 og 91.20 i Nace. Man vil på egenhånd kunne fordele organisasjonene etter næringsgrupper i Nace, og på den måten kunne supplere Bedrifts- og foretaksregisteret som kilde.

Fabrisius forlag har i samarbeid med Universitetet i Tromsø i 1995 utgitt en bok med samme tittel som boken til Statens informasjonstjeneste, nemlig «Organisasjoner i Norge». Boken er inndelt i de samme hovedgruppene som i det elektroniske oppslagsverket på Internett. Da personale ved Universitetet i Tromsø er medansvarlig i begge tilfeller, kan vi anta at boken er et skriftlig oppslagsverk av den elektroniske basen. Men da den elektroniske basen oppjusteres regelmessig, og vi ikke vet hvor ofte «Organisasjoner i Norge» kommer i ny utgave, vil nok Internett være best egnet til supplering av Bedrifts- og foretaksregisteret.

Konklusjon og anbefaling for næringsgruppe 91.11 i Nace:

Bedrifts- og foretaksregisteret er godt egnet som kilde for næringsgruppe 91.11. Bedrifts- og foretaksregisteret bør imidlertid suppleres med opplysninger fra andre kilder. Disse kan være Internett, «Organisasjoner i Norge» (Fabrius forlag) og/eller opplysninger fra Seksjon 420, som har laget medlemsstatistikk for denne næringsgruppen. Da Seksjon for nasjonalregnskap og en del bransjeorganisasjoner og fagforeninger vil ha stor nytte av egen strukturstatistikk for næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner, anbefales det å produsere strukturstatistikk for denne næringsgruppen. Avhengig av at det frigis ressurser, vil denne type statistikk tidligst kunne bli produsert for referanseåret 1996.

91.12 Yrkessammenslutninger

Eksempler på organisasjoner som faller inn under denne næringsgruppen:

- forfatterforeninger
- journalistforeninger
- akademiske sammenslutninger
- studentsamskipnader
- Norges bondelag
- Norske siviløkonomers forening
- Norsk petroleumsforening

Det er ikke produsert strukturstatistikk eller annen statistikk for yrkessammenslutninger tidligere, men nasjonalregnskapet understreker behovet for strukturstatistikk. Når det gjelder bruk av kilder, viser jeg til den generelle delen under næringsgruppe 91.11 i dette kapitlet og til kapittel 2 tidligere i notatet.

I 1994 var det i Bedrifts- og foretaksregisteret registrert 187 organisasjoner med 687 årsverk og en samlet omsetning på 192 390 (1 000 kr). Det gir 3,7 årsverk pr. organisasjon og en omsetning på 280 (1 000 kr) pr. årsverk. Av 187 organisasjoner i Bedrifts- og foretaksregisteret har 85 link til Merverdiavgiftsmanntallet.

Konklusjon og anbefaling for næringsgruppe 91.12 i Nace:

Bedrifts- og foretaksregisteret er godt egnet som kilde for næringsgruppe 91.12. Bedrifts- og foretaksregisteret bør imidlertid suppleres med opplysninger fra andre kilder. Dette kan være Internett og/eller «Organisasjoner i Norge» (Fabrius forlag). Da Seksjon for nasjonalregnskap og en del bransjeorganisasjoner og fagforeninger vil ha stor nytte av egen strukturstatistikk for næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner, anbefales det å produsere strukturstatistikk for denne næringsgruppen. Avhengig av at det frigis ressurser, vil denne type statistikk tidligst kunne bli produsert for referanseåret 1996.

91.20 Arbeidstakerorganisasjoner

Eksempler på organisasjoner som faller inn under denne næringshovedgruppen:

- Hotell- og restaurantarbeiderforeninger
- Norsk Lærerlag
- Norsk Sjømannsforbund
- Landsorganisasjonen i Norge
- Norsk Kommuneforbund
- Norsk Sykepleierforbund
- Akademikernes Fellesorganisasjon

I 1994 var det i Bedrifts- og foretaksregisteret registrert 448 organisasjoner med 1 839 årsverk og en samlet omsetning på 37 158 (1 000 kr). Det gir 4,1 årsverk pr. organisasjon og en omsetning på 20,2 (1 000 kr) pr. årsverk. Av 448 organisasjoner i Bedrifts- og foretaksregisteret har bare 197 link til Merverdiavgiftsmanntallet.

Det er ikke laget egen strukturstatistikk for næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner tidligere, men Seksjon for nasjonalregnskap understreker behovet for slik statistikk for denne næringsgruppen. Seksjon 420 lager medlemsstatistikk også for arbeidstakerorganisasjoner, jf. tabell 225-229 i Statistisk årbok 1995 og Ukens statistikk nr. 26/96, tabell 1 og 3. Dette er medlemsstatistikk for landsomfattende arbeidstakerorganisasjoner samt statistikk for primærorganisasjoner tilknyttet Landsorganisasjonen i Norge, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund, Akademikernes Fellesorganisasjon og organisasjoner uten tilknytning til disse hovedorganisasjonene. På samme måte som for Nace 91.11, vil jeg for Nace 91.20 kunne supplere Bedrifts- og foretaksregisteret med opplysninger fra Seksjon 420.

Når det gjelder andre egnede kilder til statistikk for næringsgruppe 91.20 i Nace, viser jeg til den generelle delen under næringsgruppe 91.11 i dette kapitlet og til kapittel 2 tidligere i notatet.

Konklusjon og anbefaling for næringsgruppe 91.20 i Nace:

Bedrifts- og foretaksregisteret er godt egnet som kilde for næringsgruppe 91.20. Bedrifts- og foretaksregisteret bør imidlertid suppleres med opplysninger fra andre kilder. Disse kan være Internett, «Organisasjoner i Norge» (Fabrius forlag) og/eller opplysninger fra Seksjon 420, som har laget medlemsstatistikk for denne næringsgruppen. Da Seksjon for nasjonalregnskap, og en del bransjeorganisasjoner og fagforeninger, vil ha stor nytte av at det produseres strukturstatistikk for Nace 91.20, anbefales det å produsere slik statistikk for næringsgruppen. Avhengig av at det frigis ressurser, vil denne type statistikk tidligst kunne bli produsert for referanseåret 1996.

91.31 Religiøse organisasjoner

Eksempler på hva som inngår i denne næringsgruppen:

- menigheter
- menighetsråd
- prestegjeld
- klosterdrift
- organisasjoner tilknyttet Human Etisk Forbund

I 1994 var det i Bedrifts- og foretaksregisteret registrert 1 616 religiøse organisasjoner med 3 590 årsverk og en samlet omsetning på 144 334 (1 000 kr). Det gir 2,2 årsverk pr. organisasjon og en omsetning på 40,2 (1 000 kr) pr. årsverk.

Religiøse organisasjoner har inntekter i form av gaver, medlemskontingenter, utlodninger og offentlig støtte. Disse inntektene er alle avgiftsfrie etter merverdiavgiftsloven. Selv om enkelte organisasjoner har avgiftspliktig kiosksalg o.l., som er avgiftspliktig når inntekten overstiger 70 000 kroner, er det liten grunn til å tro at Merverdiavgiftsmanntallet er noen god kilde for ajourføring av Bedrifts- og foretaksregisteret. At bare 267 organisasjoner av 1 616 i Bedrifts- og foretaksregisteret har link til Merverdiavgiftsmanntallet bekrefter dette. Heller ikke A/A-registeret er noen god kilde for oppjustering av Bedrifts- og foretaksregisteret. Til tross for mange sysselsatte prester, predikanter, misjonærer og menighetsarbeidere, bygger disse organisasjonenes virksomhet i stor grad på frivillig innsats. Nace 91.31 har tradisjonelt vært en ikke-prioritert næringsgruppe ved Seksjon for bedriftsregister, men er tatt med i NU-95. Dette vil styrke Bedrifts- og foretaksregisteret som kilde for denne næringsgruppen.

Det er ikke laget egen strukturstatistikk for religiøse organisasjoner tidligere, men Seksjon for nasjonalregnskap understreker behovet for denne type statistikk. Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk Seksjon 320) lager medlemsstatistikk for tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke. Det vises i den forbindelse til tabell 221 i Statistisk årbok 1995, med antall menigheter og medlemmer i de ulike trossamfunnene. De kildene Seksjon 320 bruker, og som Seksjon 460 kan bruke som et supplement til Bedrifts- og foretaksregisteret, er:

- * Liste over tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke utarbeidet av seksjonen selv.
- * Kopi av søknader om støtte (fra Fylkesmannen). Seksjon 320 bruker disse søknadene til å ajourføre listen over denne type organisasjoner.

Kirkens informasjonstjeneste har utgitt en årbok med organisasjoner tilsluttet Den norske kirke. Denne boken, «Årbok for Den norske kirke», kan også supplere Bedrifts- og foretaksregisteret som kilde for næringsgruppen.

Også for religiøse organisasjoner finner jeg den refererte Internett-adressen egnet som kilde. Det finnes i den elektroniske basen en egen hovedgruppe for «livssynsorganisasjoner». 165 organisasjoner er registrert der. Siden bare organisasjoner med samme navn er listet opp en gang, dvs. bare hovedorganisasjonene, er det grunn til å tro at denne kilden er et godt supplement til Bedrifts- og foretaksregisteret.

Konklusjon og anbefaling for næringsgruppe 91.31 i Nace:

Bedrifts- og foretaksregisteret er pr. i dag ikke egnet som kilde alene for næringsgruppe 91.31. Dette registeret bør derfor suppleres med opplysninger fra andre kilder. Disse kan være Internett, «Organisasjoner i Norge» (Fabrisius forlag), opplysninger fra Seksjon 320 og/eller «Årbok for Den norske kirke». Da Seksjon for nasjonalregnskap, og en del religiøse organisasjoner sentralt, vil ha stor nytte av egen strukturstatistikk for næringsgruppen, anbefales det å produsere slik statistikk. Avhengig av at det frigis ressurser, vil dette kunne gjennomføres tidligst for referanseåret 1996.

91.32 Partipolitiske organisasjoner

Partipolitiske organisasjoner blir i stor grad drevet på bevilgninger fra det offentlige. For et politisk parti sentralt, går støtten over statlige budsjetter og utbetales etter antall velgere ved siste stortingsvalg. For fylkespartiene kommer støtten via fylkesbudsjettene, med et kronebeløp pr. velger og en rundsum til fylkesgruppen. Lokale partier får tilsvarende støtte pr. velger ved siste kommunevalg og en rundsum til kommunegruppen. Når det gjelder organisasjoner tilknyttet politiske partier, vil disse få støtte fra partiene. I tillegg er det vanlig med innsamlingsvirksomhet og medlemskontingenter. All form for inntekt listet opp er avgiftsfri etter merverdiavgiftsloven, og vil ikke bli registrert i Merverdiavgiftsmanntallet. Mange slike organisasjoner har avgiftspliktig biverksamhet, for således å kunne få fradrag for inngående merverdiavgift. At 175 organisasjoner av 275 i Bedrifts- og foretaksregisteret har link til Merverdiavgiftsmanntallet bekrefter dette. På den annen side vil i alle fall morpartiene ha sysselsatte og dermed være registrert i A/A-registeret. Lokale partier og andre små partipolitiske organisasjoner er stort sett basert på frivillig arbeidsinnsats og kommer i mindre grad inn i Bedrifts- og foretaksregisteret gjennom A/A-registeret. Næringsgruppe 91.32 har tradisjonelt vært en ikke-prioritert næringsgruppe ved Seksjon 410. Men etter ønske fra Seksjon 460, er næringsgruppen med i NU-95. Dette vil styrke Bedrifts- og foretaksregisteret som kilde for næringsgruppen.

Det er grunn til å tro at Bedrifts- og foretaksregisteret pr. i dag bare delvis er á jour for partipolitiske organisasjoner, og Seksjon 460 bør derfor ta i bruk supplerende kilder dersom det skal produseres strukturstatistikk for denne næringsgruppen. For 1994 var det i Bedrifts- og foretaksregisteret registrert 275 organisasjoner med totalt 481 årsverk og en samlet omsetning på 7 297 (1 000 kr). Det gir 1,7 årsverk pr. organisasjon og 15 (1 000 kr) i omsetning pr. årsverk.

For partipolitiske organisasjoner, som for andre organisasjoner i Nace 91, vil jeg kunne benytte Internett som supplerende kilde til Bedrifts- og foretaksregisteret. På den nevnte Internett-adressen finnes en egen hovedgruppe for «politiske partier og tilknyttede organisasjoner, politiske bevegelser og kampanjer». Da 95 organisasjoner er registrert der og alle er hovedorganisasjoner, vil vi anta at dette er et bra supplement til Bedrifts- og foretaksregisteret.

Konklusjon og anbefaling for næringsgruppe 91.32 i Nace:

Bedrifts- og foretaksregisteret er pr. i dag ikke egnet som kilde alene for næringsgruppe 91.32. Dette registeret bør derfor suppleres med opplysninger fra andre kilder. Disse kan være Internett, «Organisasjoner i Norge» (Fabrisius forlag), opplysninger fra Seksjon 320 og/eller opplysninger fra politiske morpartier om de partipolitiske organisasjonene. Da Seksjon for nasjonalregnskap og en del partipolitiske organisasjoner sentralt vil ha nytte av at egen strukturstatistikk for næringsgruppen, anbefales det å produsere slik statistikk. Avhengig av at det frigis ressurser, vil dette kunne gjennomføres tidligst for referanseåret 1996.

91.33 Interesseorganisasjoner ellers

Eksempler på type organisasjoner som faller inn under denne næringsgruppen:

- miljøvernorganisasjoner
- automobilklubber
- rotaryklubber
- filmklubber
- musikkforeninger
- frimerkeklubber
- dyrevernföreninger
- lokalhistorieföreninger
- friluftsföreninger
- håndverksforeninger
- fotoklubber
- kunstforeninger
- litterære foreninger
- forbrukerorganisasjoner
- speiderorganisasjoner
- ungdomsorganisasjoner
- protestbevegelser
- økologiske organisasjoner

Denne næringsgruppen er en samlegruppe for interesseorganisasjoner som ikke faller inn under noen av de andre næringsgruppene i Nace 91. Bare fantasien begrenser hva som kunne ha vært listet opp her. Det er ikke produsert noe statistikk for denne næringsgruppen tidligere.

Organisasjoner i Nace 91.33 har stort sett avgiftsfrie inntekter, som f.eks. medlemskontingenter, gaver og offentlig støtte. Av 632 organisasjoner registrert i Bedrifts- og foretaksregisteret, har bare 227 link til Merverdiavgiftsmanntallet. Disse organisasjonene er også ofte basert på frivillig innsats. Det betyr at Bedrifts- og foretaksregisteret gjennom Merverdiavgiftsmanntallet og A/A-registeret ikke er egnet som kilde alene for denne næringsgruppen. Det er derfor nødvendig med supplerende kilder. På den refererte Internett-adressen vil jeg anta at organisasjoner i Nace 91.33 finnes i de hovedgruppene jeg ikke har nevnt hittil. En del interesseorganisasjoner søker om økonomisk støtte fra Kulturdepartementet og Norsk kulturråd, med sine lokalavdelinger. Opplysninger om hvem som søker støtte vil derfor kunne supplere andre kilder mht. å få oversikt over næringsgruppen.

Etter ønske fra Seksjon 460 har Nace 91.33 blitt med i NU-95, noe som vil bidra til å styrke Bedrifts- og foretaksregisteret som kilde for næringsgruppen. For 1994 var det i Bedrifts- og foretaksregisteret registrert 632 organisasjoner med totalt 1 040 årsverk og en samlet omsetning på 396 511 (1 000 kr). Det gir 1,6 årsverk pr. organisasjon og 381 (1 000 kr) i omsetning pr. årsverk.

Konklusjon og anbefaling for næringsgruppe 91.33 i Nace:

Bedrifts- og foretaksregisteret er pr. i dag ikke egnet som kilde alene for næringsgruppe 91.33. Dette registeret bør derfor suppleres med opplysninger fra andre kilder. Dette kan være Internett, «Organisasjoner i Norge» (Fabrius forlag), opplysninger fra Kulturdepartementet og/eller opplysninger fra Norsk kulturråd. Da nasjonalregnskapet vil ha stor nytte av egen strukturstatistikk for næringsgruppen, anbefales det å produsere slik statistikk. Avhengig av at det frigis ressurser, vil dette kunne gjennomføres tidligst for referanseåret 1996.

93 Annen personlig tjenesteyting

93.01 Vaskeri- og renserivirksomhet

I 1994 var det i Bedrifts- og foretaksregisteret registrert 524 bedrifter med 2 983 årsverk og en samlet omsetning på 1 100 816 (1 000 kr). Det gir 5,7 årsverk pr. bedrift og en omsetning på 369 (1 000 kr) pr. årsverk. Av totalt 524 bedrifter registrert i Bedrifts- og foretaksregisteret, har hele 500 link til Merverdiavgiftsmanntallet. Dette som en følge av at omsetning av vaskeri- og renseritjenester er avgiftspliktige etter Merverdiavgiftsloven, jf. mval. § 13, 2 ledd (1). A/A-registeret vil også være en god kilde for oppdatering av Bedrifts- og foretaksregisteret i den grad slik virksomhet har sysselsatte, noe det er god grunn til å tro. Næringsgruppen er også med i Næringsundersøkelsen til Seksjon 410, der tall på sysselsetting og omsetning for alle bedrifter blir registrert. Det er derfor grunn til å tro at Bedrifts- og foretaksregisteret er godt egnet som kilde for næringsgruppe 93.01 i Nace.

Vaskeri- og renserivirksomhet inngikk i årsstatistikk over tjenesteyting t.o.m 1988, med hovedtall for antall bedrifter, sysselsetting, bruttoproduksjonsverdi, vareinnsats, bearbeidingsverdi, lønnskostnader og bruttoinvesteringer. Bedrifts- og foretaksregisteret ble den gang benyttet som utgangspunkt for statistikken. Det ble hentet inn fullstendige oppgaver for alle bedrifter med tre eller flere sysselsatte, med spørsmål om bl.a. sysselsetting, lønnskostnader, omsetning, forbruk av varer og tjenester, tilskudd fra staten, påløpne avgifter til staten samt spørsmål om investeringer. For de andre bedriftene ble det beregnet totaltall, med utgangspunkt i årlige oppgaver over sysselsetting og omsetning i Bedrifts- og foretaksregisteret, som årlig blir samlet inn i Næringsundersøkelsen til Seksjon 410.

Konklusjon og anbefaling for næringsgruppe 93.01 i Nace:

Bedrifts- og foretaksregisteret er godt egnet som kilde for vaskeri- og renserivirksomhet. Dette henger først og fremst sammen med at denne type virksomhet er avgiftspliktig etter merverdiavgiftsloven. T.o.m. 1988 var vaskeri- og renserivirksomhet med i tjenestestatistikken. Vi kan derfor dra nytte av tidligere erfaringer ved utarbeiding av strukturstatistikk for denne næringen. Da Seksjon for nasjonalregnskap, og bl.a. Norges Frisørmesterforbund og Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon, vil ha stor nytte av egen strukturstatistikk for vaskeri- og renserivirksomhet, anbefales det å produsere slik statistikk for næringsgruppe 93.01 i Nace. Avhengig av at det frigis ressurser, vil slik statistikk tidligst kunne bli produsert for referanseåret 1996. Videre foreslår vi at det allerede høsten 1996 (evt. våren 1997) produseres statistikk over sysselsetting og omsetning for referanseårene 1993, 1994 og 1995. Dette kan gjøres med utgangspunkt i Bedrifts- og foretaksregisteret.

93.02 Frisering og annen skjønnhetspleie

Eksempler på virksomhet som faller inn under næringsgruppe 93.02 i Nace:

- hårklipp
- skjønnhetspleie
- ansiktsmassasje
- skjønnhetspleie
- kosmetologer
- hudpleie
- fotpleiere

Et særtrekk ved frisering og annen skjønnhetspleie er at det er vanskelig å avsløre «svart arbeid». Dette har sammenheng med at tjenesteytingen i mange tilfeller skjer i hjemmet til den som driver virksomheten. Næringsdrivende som ikke oppgir slik omsetning, vil ikke komme med i noen næringsstatistikk.

I 1994 var det i Bedrifts- og foretaksregisteret registrert 5 846 bedrifter med 11 191 årsverk og en samlet omsetning på 2 413 981 (1 000 kr). Det gir 1,9 årsverk pr. bedrift og en omsetning på 216 (1 000 kr) pr. årsverk. A/A-registeret er neppe en god kilde for å oppdatere Bedrifts- og foretaksregisteret da denne næringsgruppen består av mange selvstendig næringsdrivende (ikke registrert i A/A-registeret). I henhold til merverdiavgiftsloven av 1969 er frisering og annen skjønnhetspleie avgiftspliktige, jf. mval. § 13, 2. ledd (11), og dermed registrert i Merverdiavgiftsmanntallet. Dette gjelder all form for frisering og skjønnhetspleie listet opp ovenfor. Av 5 846 registrerte bedrifter i Bedrifts- og foretaksregisteret har hele 5 629 link til Merverdiavgiftsmanntallet. Næringen er også med i Næringsundersøkelsen til Seksjon 410, der tall på sysselsetting og omsetning for alle bedrifter blir registrert. Det er derfor grunn til å tro at Bedrifts- og foretaksregisteret er godt egnet som kilde for næring 90 i Nace.

Det er ikke laget egen strukturstatistikk for frisering og annen skjønnhetspleie tidligere, men nasjonalregnskapet understreker behovet for slik statistikk for denne næringen. Seksjon 440 har med utgangspunkt i Bedrifts- og foretaksregisteret t.o.m. referanseåret 1992 laget statistikk for næringsgruppen med følgende tabeller:

- * antall bedrifter, omsetning og sysselsetting etter eierforhold
- * antall bedrifter fylkesfordelt og etter omsetningsgrense
- * antall bedrifter fylkesfordelt og etter sysselsettingsgrense
- * antall sysselsatte fylkesfordelt og etter omsetningsgrense
- * omsetning fylkesfordelt og etter omsetningsgrense
- * omsetning fylkesfordelt og etter sysselsettingsgrense

Konklusjon og anbefaling for næringsgruppe 93.02 i Nace:

Bedrifts- og foretaksregisteret er godt egnet som kilde for frisering og annen skjønnhetspleie. Dette henger først og fremst sammen med at denne type virksomhet er avgiftspliktig etter merverdiavgiftsloven. Da Seksjon for nasjonalregnskap og Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon vil ha stor nytte av slik strukturstatistikk, anbefales det å produsere slik statistikk for næringsgruppe 93.02 i Nace. Avhengig av at det frigis ressurser, vil slik statistikk tidligst kunne bli produsert for referanseåret 1996. Det foreslås videre at Seksjon 460 allerede høsten 1996 (evt. våren 1997) produserer statistikk over sysselsetting og omsetning for referanseårene 1993, 1994 og 1995. Dette kan gjøres med utgangspunkt i Bedrifts- og foretaksregisteret.

93.03 Begravelsesbyråvirksomhet og drift av kirkegårder og krematorier

I 1994 var det i Bedrifts- og foretaksregisteret registrert 285 bedrifter med 842 årsverk og en samlet omsetning på 439 047 (1 000 kr). Det gir tre årsverk pr. bedrift og en omsetning på 521(1 000 kr) pr. årsverk. Etter merverdiavgiftsloven av 1969 vil virksomhet som faller inn under Nace 93.03 stort sett være avgiftspliktig og således registrert i Merverdiavgiftsmanntallet. Dette blir bekreftet ved at 267 av 285 bedrifter i Bedrifts- og foretaksregisteret har link til dette registeret. Transport av døde mennesker er unntatt. Om drift av krematorier er avgiftspliktig, er foreløpig uavklart og ligger inne til behandling i Finansdepartementet. Begravelsesbyråvirksomhet og drift av kirkegårder og krematorier vil også, i den grad de har ansatte, være registrert i A/A-registeret. Næringsgruppen er også med i den årlige Næringsundersøkelsen til Seksjon 410, der alle bedrifter blir registrert med tall på sysselsetting og omsetning. Det er derfor grunn til å tro at Bedrifts- og foretaksregisteret er rimelig á jour for virksomhet som faller inn under næringsgruppe 93.03 i Nace.

Heller ikke for denne næringsgruppen er det produsert strukturstatistikk tidligere. På samme måte som for frisering og annen skjønnhetspleie, har Seksjon 440 laget statistikk over omsetning og sysselsetting t.o.m. referanseåret 1992. Tabellene er blitt laget med Bedrifts- og foretaksregisteret som kilde, og inneholder følgende informasjon:

- * antall bedrifter, omsetning og sysselsetting etter eierforhold
- * antall bedrifter fylkesfordelt og etter omsetningsgrense
- * antall bedrifter fylkesfordelt og etter sysselsettingsgrense
- * antall sysselsatte fylkesfordelt og etter omsetningsgrense
- * omsetning fylkesfordelt og etter omsetningsgrense
- * omsetning fylkesfordelt og etter sysselsettingsgrense

Konklusjon og anbefaling for næringsgruppe 93.03 i Nace:

Bedrifts- og foretaksregisteret er godt egnet som kilde for Nace 93.03 (frisering og annen skjønnhetspleie). Dette henger først og fremst sammen med at denne type virksomhet er avgiftspliktig etter merverdiavgiftsloven. Da Seksjon for nasjonalregnskap og Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon vil ha stor nytte av slik strukturstatistikk, anbefales det å produsere slik statistikk for næringsgruppe 93.03 i Nace. Avhengig av at det frigis ressurser, vil slik statistikk tidligst kunne bli produsert for referanseåret 1996. Det foreslås videre at Seksjon 460 allerede høsten 1996 (evt. våren 1997) produserer statistikk over sysselsetting og omsetning for referanseårene 1993, 1994 og 1995. Dette kan gjøres med utgangspunkt i Bedrifts- og foretaksregisteret.

93.04 Helsestudio-, massasje- og solstudiovirksomhet

En antakelse ved denne type virksomhet er innslaget av «svart arbeid». Dette har sammenheng med at denne virksomheten ofte drives i privat regi og er dermed vanskelig å kontrollere.

Det er ikke produsert noen statistikk for denne næringsgruppen tidligere. Seksjon 460 har derfor ikke tidligere erfaringer å støtte seg til. I 1994 var det registrert 574 bedrifter med 1 084 sysselsatte og en samlet omsetning på 282 448 (1 000 kr). Det gir 1,9 sysselsatte pr. bedrift og en omsetning på 261 (1 000 kr) pr. sysselsatt. Om A/A-registeret er en god kilde til oppdatering av Bedrifts- og foretaksregisteret er tvilsomt, da næringsgruppen består av mange selvstendig næringsdrivende, som ikke kommer med i A/A-registeret. Helsestudio-, massasje- og solstudiovirksomhet er heller ikke avgiftspliktig for selve tjenesteytingen, jf. mval. §5. Men mange foretak i næringsgruppen har litt varesalg i tillegg, f.eks. salg av drikkevarer, sportsutstyr, kosttilskudd, kremer etc. Dersom denne omsetningen overskrider 30 000 kroner, vil bedriften likevel være registrert i Merverdiavgiftsmanntallet. Av 574 bedrifter i Bedrifts- og foretaksregisteret har derfor 396 link til dette registeret

over merverdiavgiftspliktige. Næringsgruppen er også med i Næringsundersøkelsen til Seksjon 410, der tall på sysselsetting og omsetning blir registrert for alle bedrifter i registeret.

Konklusjon og anbefaling for næringsgruppe 93.04 i Nace:

Da det er grunn til å tro at helse-, massasje- og solstudiovirksomhet har et stort innslag av «svart arbeid», og at selve tjenesteytingen ikke er avgiftspliktige etter merverdiavgiftsloven, vil ikke Bedrifts- og foretaksregisteret være helt á jour for denne næringsgruppen. Men de fleste foretakene i næringsgruppen har også en del varesalg, som er avgiftspliktig dersom det overstiger 30 000 kr pr. år. At en del bedrifter også står registrert i A/A-registeret gjør at Bedrifts- og foretaksregisteret er egnet som kilde for næringsgruppen. Da Seksjon for nasjonalregnskap og Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon vil ha nytte av slik strukturstatistikk, anbefales det å produsere slik statistikk for helsestudio-, massasje- og solstudiovirksomhet. Avhengig av at det frigis ressurser, vil slik statistikk tidligst kunne bli produsert for referanseåret 1996. Det foreslås videre at Seksjon 460 allerede høsten 1996 (evt. våren 1997) produserer statistikk over sysselsetting og omsetning for referanseårene 1993, 1994 og 1995. Dette kan gjøres med utgangspunkt i Bedrifts- og foretaksregisteret.

93.05 Personlig tjenesteyting ellers

Eksempler på virksomhet som faller inn under denne næringsgruppen:

- kontaktbyråer
- ekteskapsbyråer
- bærervirksomhet
- skopussere
- astrologiske aktiviteter
- slektsforskning
- grafologer

Denne næringsgruppen er en samlegruppe for personlig tjenesteyting som ikke faller inn under noen av de andre næringsgruppene i næring 93 i Nace. Det finnes utallige eksempler, og listen ovenfor er bare noen få av dem. Da virksomheten er vanskelig å kontrollere, forekommer det nok en del «svart arbeid» i næringsgruppen.

Det er ikke produsert noe statistikk for denne type organisasjoner tidligere. I 1994 var det registrert 95 bedrifter med 146 sysselsatte og en samlet omsetning på 47 572 (1 000 kr). Det gir 1,5 sysselsatte pr. bedrift og en omsetning på 326 (1 000 kr) pr. sysselsatt. Gjennom A/A-registeret er Bedrifts- og foretaksregisteret oppdatert i den grad næringsgruppen har ansatte. Næringsgruppen består av mange selvstendig næringsdrivende, da virksomheten er nisjebasert med små markeder, og disse vil ikke komme inn i A/A-registeret. Denne type tjenesteyting er heller ikke avgiftspliktig, jf. mval. §5(4). Det er neppe mange slike bedrifter som har eller har hatt avgiftspliktig biinntekt over 30 000 kroner, og dermed er registrert i Merverdiavgiftsmanntallet. Av 95 registrerte bedrifter i Bedrifts- og foretaksregisteret har 69 bedrifter link til manntallet over merverdiavgiftspliktige. Selv om næringsgruppen er med i Næringsundersøkelsen til Seksjon 410, tilsier det lave bedriftstallet i Bedrifts- og foretaksregisteret at registeret ikke er á jour for næringsgruppen.

Konklusjon og anbefaling for næringsgruppe 93.05 i Nace:

Da det er grunn til å tro at næringsgruppen har et stort innslag av «svart arbeid», og at tjenesteytingen ikke er avgiftspliktige etter mval., vil ikke Bedrifts- og foretaksregisteret være egnet som kilde alene for Nace 93.05. Selv om Seksjon for nasjonalregnskap og Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon vil ha nytte av egen strukturstatistikk, anbefales det i mangel av bedre kilder at det ikke produseres slik statistikk.

95 Lønnet arbeid i private husholdninger

Eksempler på hva slags virksomhet som kommer inn i denne næringen:

- gartnere
- husassistenter
- kokker
- barnevakter
- vaskehjelp
- hjemmehjelp (ikke kommunalt)
- annet lønnet husarbeid

Det er ikke produsert strukturstatistikk for Nace 95 tidligere, og det er også grunn til å regne med et stort innslag av «svart arbeid» i denne næringen. For å finne egnede kilder, har vi undersøkt tilgjengelige registre samt undersøkt hvilke kilder andre seksjoner i SSB bruker for denne type virksomhet.

1) Bedrifts- og foretaksregisteret

Lønnet arbeid i private husholdninger blir stort sett utført etter avtale mellom privatpersoner uten noen form for ansettelsesforhold. Derfor faller slik virksomhet stort sett utenfor A/A-registeret. Inntekter fra arbeid i private husholdninger er heller ikke avgiftspliktig, jf. mval. §5. Denne type tjenester vil derfor ikke bli registrert i Merverdiavgiftsmanntallet. Nace 95 er også en ikke-prioritert næring ved Seksjon 410, og er derfor ikke med i Næringsundersøkelsen til seksjonen. Det er derfor enkelt å fastslå at Bedrifts- og foretaksregisteret ikke er egnet som kilde for næringen, noe 19 registrerte bedrifter bekrefter.

2) Selvangivelsesregisteret

Fra 1993 har alle landets ligningskontorer innført DSB (Datastøttet selvangivelsesbehandling). Dette har ført til at Skattedirektoratet har etablert sitt eget selvangivelsesregister, som SSB har fått kopi av. Det er Seksjon 420 som har tatt i bruk dette registeret ved utarbeidelse av inntekts-, formues- og skattestatistikk. I utgangspunktet synes Selvangivelsesregisteret å være godt egnet som kilde for Nace 95, da lønnsinntakere i selvangivelsen oppgir stilling/yrke og navn på arbeidsgiver. Problemet er imidlertid at lønnsinntakere i Nace 95 får lønn fra private husholdninger. Navnet på en privatperson sier ingenting om hva slags tjenesteyting det dreier seg om. Stillingsrubrikken i selvangivelsen er også svært mangelfull og lite beskrivende for næringen. Det er heller ikke vanlig at den som får utført husarbeid, registrerer seg som arbeidsgiver. Dette betyr at Selvangivelsesregisteret ikke direkte er egnet som kilde for næring 95 i Nace.

En annen mulighet for Nace 95 kunne være å gjøre en utvalgsundersøkelse med utgangspunkt i Selvangivelsesregisteret. En kunne f.eks. trekke ut alle lønnsinntakere som står oppført med personnavn som arbeidsgiver, eliminere de som er registrert i A/A-registeret, og så gjøre en utvalgsundersøkelse for resten. På den måten vil en kunne estimere opp lønnsinntakere for hele næringen. Alt tyder imidlertid på at dette er en ressurskrevende metode.

3) Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikk (Seksjon 420)

Som nevnt bruker Seksjon 420 Selvangivelsesregisteret til utarbeidelse av inntekts-, formues og skattestatistikk. Seksjonen bruker i tillegg aktivt det såkalte LTO-registeret, først og fremst ved utarbeidelse av lønnsstatistikk. Dette registeret er registrert etter næringsgrupper, men av omtrent fire millioner lønnsforhold er ca. 100 000 registrert uten næringsgruppe. Seksjonen mener at Nace 95 har en stor andel av disse. Av Simen Normann har jeg fått opplyst at de ved seksjonen jobber med å få fordelt også disse lønns- og trekkforholdene etter næring. Seksjon 420 er også med i det såkalte TSLO-prosjektet og er ansvarlig for en næringsfordelt lønnsstatistikk (etter 1-sifret Nace). Dette

innbefatter at seksjonen også henter inn opplysninger for næring 95 i Nace, et arbeid som holder på. Når TSLO-prosjektet er ferdig en gang i fremtiden, er det derfor grunn til å tro at Seksjon 420 har oversikt over lønsmottakere fra private husholdninger.

4) Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk (Seksjon 260)

Seksjon 260 står bak Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) i SSB. Ved å sende ut spørreskjemaer til lønsmottakere estimerer seksjonen opp tallene fordelt etter næringsgrupper. Det estimerte tallet for næring 95 er ca. 5 000 lønsmottakere. AKU er en god kilde ved utarbeidelse av arbeidsmarkedsstatistikk, men er nok best egnet for næringer med mange lønsmottakere. Seksjonen bruker også andre kilder, f.eks. A/A-registeret. Næringskoder hentes fra Bedrifts- og foretaksregisteret og knyttes videre opp mot A/A-registeret. Det er imidlertid en stor gruppe arbeidstakere i uoppgitte næringer, hvor Seksjon 260 mener at næring 95 er representert. For selvstendig næringsdrivende bruker Seksjon 260 LTO og Merverdiavgiftsmanntallet som kilder.

5) Seksjon for nasjonalregnskap

Som nevnt i kapittel 4 i notatet, tar Seksjon for nasjonalregnskap utgangspunkt i SSBs forbruksundersøkelser for beregning av produksjonsverdi for Nace 95. De mener dette gir et rimelig bra bilde av aktiviteten i næringen og har ikke noe behov for egen strukturstatistikk for Nace 95.

Konklusjon og anbefaling for næring 95 i Nace:

Hverken Bedrifts- og foretaksregisteret eller noen av de andre kildene som er drøftet, er egnet som kilde for Nace 95. En mulig løsning for å få oversikt over næringen kunne imidlertid være å gjøre en utvalgsundersøkelse med utgangspunkt i Selvangivelsesregisteret og A/A-registeret. Da Seksjon for nasjonalregnskap tar utgangspunkt i SSBs forbruksundersøkelser og mener dette er en egnet metode, har Seksjon 210 ikke behov for egen strukturstatistikk for Nace 95. Det anbefales derfor ikke å produsere strukturstatistikk for denne næringen.

99 Internasjonale organer og organisasjoner

Næring 99 i Nace består av internasjonale organer og organisasjoner etablert i Norge. Det kan f.eks. være utenlandske ambassader og konsulater, eller internasjonale organisasjoner som har hovedadministrasjon eller underavdeling i Norge.

Det er ikke produsert noe statistikk for denne næringen tidligere i SSB. Bedrifts- og foretaksregisteret er heller ikke egnet som kilde, noe tre registrerte bedrifter bekrefter. Dette skyldes bl.a. at næringen er nedprioritert ved Seksjon 410, og er derfor ikke med i Næringsundersøkelsen. Det er derfor nødvendig å finne alternative kilder.

Først ble biblioteket i SSB kontaktet, men de hadde ikke noe å bidra med. Videre ble det tatt kontakt med Utenriksdepartementet. De kunne ikke hjelpe oss med internasjonale organisasjoner, men ambassader og konsulater hadde de oversikt over. Når det gjelder internasjonale organer og organisasjoner for øvrig, ble Norges Handelshøyskole i Bergen kontaktet. Biblioteket der hadde en bok under tittelen: «Yearbook of international organizations». Denne viste seg godt egnet med sine 186 organisasjoner listet opp under Norge. Den tidligere refererte Internett-adressen inkluderer bare norske organisasjoner, og er derfor ikke egnet som kilde for næring 99 i Nace.

Konklusjon og anbefaling for næring 99 i Nace:

Bedrifts- og foretaksregisteret er ikke egnet som kilde for Nace 95. Mulige kilder for næringen er imidlertid Utenriksdepartementet og «Yearbook of international organizations». Da denne type

virksomhet ikke er norsk næringsvirksomhet, men er å betrakte som «utlandet», kommer ikke slike organisasjoner med i nasjonalregnskapet. Det anbefales derfor at det ikke produseres egen strukturstatistikk for næring 99 i Nace.

6. Oppsummering

I forbindelse med at Seksjon 460 har fått ansvaret for Nace 75.25, 90, 91, 93, 95 og 99, har det i dette notatet blitt fokusert på hvilke behov og muligheter det er for å produsere statistikk for disse næringene. Det er blant annet drøftet om Bedrifts- og foretaksregisteret er egnet som kilde, vurdert alternative (supplerende) kilder, og sett på behov og krav til Seksjon for nasjonalregnskap. Videre er det undersøkt om næringene omfattes av utkastene til Eurostats forordninger for struktur- og korttidsstatistikk.

Etter å ha drøftet de ulike næringene konkluderes det med at det bør produseres strukturstatistikk for både kloakk- og renovasjonsvirksomhet (Nace 90), interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted (Nace 91) og annen personlig tjenesteyting (Nace 93). Dette fordi Seksjon for nasjonalregnskap og en del bransjeorganisasjoner har sterkt behov for slik statistikk, og at Bedrifts- og foretaksregisteret er egnet som kilde for næringene. Slik statistikk kan tidligst produseres for referanseåret 1996 eller 1997, avhengig av at det blir frigitt ressurser til dette arbeidet.

Videre bør det allerede høsten 1996 / våren 1997 produseres statistikk over omsetning og sysselsetting for næring 90 (kloakk- og renovasjonsvirksomhet) og næringsgruppene 93.01 (vaskeri- og renserivirksomhet), 93.02 (frisering og annen skjønnhetspleie) og 93.03 (begravelsesbyråvirksomhet og drift av kirkegårder og krematorier) for referanseårene 1993, 1994 og 1995. Disse næringene er både avgiftspliktige etter merverdiavgiftsloven og er med i Næringsundersøkelsen til Seksjon 410. Jeg finner derfor Bedrifts- og foretaksregisteret godt egnet til å produsere slik statistikk.

For næringene 95 (lønnet husarbeid) og 99 (internasjonale organer og organisasjoner) er Bedrifts- og foretaksregisteret ikke egnet som kilde. Det er derfor nødvendig med alternative kilder for disse næringene. Seksjon for nasjonalregnskap mener at SSBs forbruksundersøkelser er egnet som utgangspunkt for å måle verdiskapningen i Nace 95. Videre er Nace 99 ikke å regne som norsk verdiskapning. Det er derfor lite hensiktsmessig å produsere egen strukturstatistikk for næringene 95 og 99 i Nace.

Bedrifts- og foretaksregisteret er pr. i dag heller ikke egnet som kilde for næringsgruppe 75.25 (brannvern). Når Seksjon 410 blir ferdig med å ajourføre registeret en gang i løpet av 1997, bør næringsgruppen bli gjennomgått på nytt. Dersom det da viser seg å være mange bedrifter som ikke er underlagt offentlig forvaltning, må det vurderes å produsere strukturstatistikk også for brannvern.

Det har i dette notatet blitt fokusert sterkt på i hvilken grad Bedrifts- og foretaksregisteret er egnet som kilde for de ulike næringene. Et viktig poeng i denne forbindelse er at kvaliteten på Bedrifts- og foretaksregisteret har direkte sammenheng med om registeret blir brukt eller ikke. Årsaken til at registeret ikke er å jour for enkelte av næringene i notatet er nettopp at det ikke produseres statistikk. Dersom det nå vedtas å produsere strukturstatistikk for en eller flere av næringene, vil dette helt klart bidra til å øke kvaliteten på Bedrifts- og foretaksregisteret for disse næringene.

Vedlegg: Redningstjeneste med i Nace 75.25?

(Utdrag av et notat av Yngve Bergstrøm - Seksjon 410)

Bakgrunn for dette spørsmålet er at Seksjon for bedriftsregister oppdaget feilkoding av Falken Redningstjeneste. Flere bedrifter var plassert i Nace 63.223; Redningstjeneste tilknyttet sjøtransport. Da Seksjon 410 skulle kode enheten, oppdaget de at det var flere muligheter. Falken driver mange ulike tjenester, både ambulansetjenester, redningstjenester, alarm- og sikkerhetstjenester osv. Mulige plasseringer kan derfor være:

63.21 Andre tjenester tilknyttet landtransport

75.25 Brannvern

85.149 Ambulansetjenester

Hvis vi ser litt nærmere på hva disse gruppene skal inneholde, finner vi at den originale Nace-teksten sier følgende:

63.21 Other supporting land transport activities

This class includes:

- activities related to land transport of passengers, animals or freight;
- operation of terminal facilities such as railway stations, bus stations, stations for the handling of goods
- operation of roads, bridges, tunnels, parking lots or garages, bicycle parking
- winter storage of caravans

75.25 Fire service activities

This class includes:

- fire-fighting and fire-prevention: administration and operation of regular and auxiliary fire brigades supported by public authorities in fire prevention, fire fighting, rescue of persons and animals, assistance in civic disasters, floods, road accidents etc.

This class also includes:

- marine fireboat services.

This class excludes:

- forestry fire protection services cf. 02.02
- private fire fighting and fire prevention services in factories cf. Section D
- fire fighting and fire prevention services at airports cf. 63.23
- fire fighting and fire prevention services at defence establishments cf. 75.22

85.14 Other human health activities

This class includes:

activities for human health not performed by hospitals or by medical doctors but by paramedical practitioners legally recognised to treat patients

This class may include activities of nurses, midwives, physiotherapists or other in the field of optometry, hydrotherapy, medical massage, occupational therapy, speech therapy, chiropody, homeopathy, chiropractic, acupuncture etc. These activities may be carried out in health clinics such as those attached to firms, schools, homes for aged, labour organisations and fraternal organisations, in residential health facilities other than hospitals, as well as in own consulting rooms, patients' homes or elsewhere.

This class also includes:

- activities of dental paramedical personnel such as dental therapists, school dental nurses and dental hygienists
- activities of medical laboratories
- activities of blood banks, sperm banks, transplant organ banks etc.
- ambulance transport of patients

This class excludes:

production of artificial teeth, denture and prostatic appliances by dental technicians who do not fit them cf. 33.10 testing activities in the field of food hygiene cf. 74.30

I Danmark finnes et tilsvarende foretak som Falken. De har gruppert foretaket og de ulike bedriftene under 75.25 Brandvæsen og redningskorps. Forklaringene sier følgende: «Gruppen omfatter kommunale brandvæsener og private redningskorps aktivitet i forbindelse med brandforebyggende foranstaltninger, brandbekæmpelse, redning av mennesker og dyr, hjelp ved civile katastrofer, oversvømmelse, trafikulykker etc.»

Herunder:

- Ambulansetransport
- Falcks redningskorps

I Sverige er også næringsgruppe 75.25 kalt Brand- og räddningsverksamhet og omfatter: släckning och förebyggande av bränder, brandinspektion, räddning av personer i nöd, sanering etter olyckor.

Konklusjon:

Som det fremgår av gjennomgangen ovenfor bør Falken plasseres i næringsgruppe 75.25. Det vil gi den beste sammenliknbarheten med øvrige skandinaviske og europeiske land. *Ifølge Nace kan gruppen også inneholde private foretak som får offentlig støtte.*

Jeg tolker også næringsundergruppe 85.149 Ambulansetjenester som ambulansetjenester knyttet til et sykehus.

Når det gjelder Viking redningstjeneste, må denne også kontrolleres, slik at det blir en konsekvent behandling av disse enhetene.

Kommentar:

Dersom redningstjeneste skal klassifiseres i Nace 75.25, bør i alle fall navnet på næringsgruppen endres fra «brannvern» til «brannvern og redningstjeneste». Dette er imidlertid en omfattende prosess, og må formelt godkjennes av Utenriksdepartementet og Eurostat. Spørsmålet blir så om private foretak som Falken (selv om de får offentlig støtte) kan klassifiseres under offentlig forvaltning (Nace 75)? Bergstrøm oppgir at private enheter kan klassifiseres i denne næringsgruppen, da den engelske teksten sier at enheter som er "supported by public authorities", dvs. private enheter som får offentlig støtte, kan klassifiseres i Nace 75.

Konklusjonen blir at redningstjeneste skal være med i næringsgruppe 75.25. Det er vanskelig å si noe om hvor mange nye bedrifter dette vil føre med seg. Først og fremst må Seksjon 410 rydde opp i Bedrifts- og foretaksregisteret, både ved å inkludere redningstjeneste og ved å ajourføre registeret for de «tradisjonelle» bedriftene i næringsgruppen.

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 96/14 L. Rogstad, R. Jule, T. Vik og J.E. Vålberg: Samordnet bruk av GAB-data i SSB. 47s.
- 96/15 Å. Kaurin, E. Vinju og L. Solheim: Statistikk over avfall og gjenvinning fra deler av offentlig virksomhet. 56s.
- 96/16 K. Gerdrup: Inntektsfordeling og økonomisk vekst i norske fylker: En empirisk studie basert på data for perioden 1967-93. 45s.
- 96/17 E. Vassnes: Evaluering av arbeidsmarkeds-tiltak - bruk av registerdata. 58s.
- 96/18 A.C. Bøeng: Prisutvikling på olje ved ulike forutsetninger om utviklingen i eksogene variable: Analyser i WOM-modellen. 24s.
- 96/19 A.C. Steen: Inntekts- og kostnadsundersøkelsen for privatpraktiserende fysioterapeuter: Dokumentasjon. 67s.
- 96/20 J.-K. Borgan: Forgubbing i lite sentrale kommuner - Dødelighet eller flytting? 22s.
- 96/21 H. Rudlang: EU-undersøkelsen 1994: Dokumentasjonsrapport. 114s.
- 96/22 H. Rudlang: Undersøkelse om folks forhold til kommunen - 1996: Dokumentasjons-rapport. 108s.
- 96/23 H. Lövkvist: Prognose tall for sosialklientdata tilknyttet Styrings- og informasjonshjulet for helse- og sosialtjenesten i kommunene. 31s.
- 96/24 S. Vestli: Avklaring av begrep og kjennermerker i familie- og barnstatistikken. 46s.
- 96/25 K. Årdalen og T. Søsæter: Regional fordeling av leveranser i industri og bergverksdrift: Vedleggsundersøkelse til industristatistikken 1994. 48s.
- 96/26 M.I. Faldmo og P.M. Holt: Skattestatistikk: Etterskuddspliktige 1994. 64s.
- 96/27 D.Q. Pham: Sesongjustering for import og eksport av varer. 42s.
- 96/28 S. Drevdal og M. Kjelsrud: Bruk av innvanderes kompetanse i arbeidslivet. 149s.
- 96/29 A. Faye: Utenlandske statsborgere og kommunestyrevalget 1995: Dokumentasjonsrapport. 38s.
- 96/31 A. Bruvoll og H. Wiig: Konsekvenser av ulike håndteringsmåter for avfall. 27s.
- 96/32 A. Sørbråten: Inntekts- og formuesundersøkelsen for aksjeselskaper: Dokumentasjon. 70s.
- 96/33 M. Rolland: Militærutgifter i Norges prioriterte samarbeidsland. 49s.
- 96/34 A. Faye: Undersøkelse om boforhold blant familier med lav inntekt: Dokumentasjonsrapport. 60s.
- 96/35 A.C. Hansen: Analyse av individers preferanser over lotterier basert på en stokastisk modell for usikre utfall. 22s.
- 96/36 B.H. Vatne: En dynamisk spillmodell: Dokumentasjon av dataprogrammer. 22s.
- 96/37 E. J. Fløttum: Gruppering av næringer i offisiell statistikk. 36s.
- 96/38 E. Heilund: Dokumentasjon av lønnsstatistikken 1996: Utvalg, vektberegninger og gjennomføring av ESES. 63s.
- 96/39 B. Strand: D-nummerpopulasjonen. 22s.
- 96/40 K.N. Singh, V. Løwer, R. Wølner og T. Heimdal: Rutiner for produksjon av statistikk over kommunale helsetjenester. 50s.
- 96/41 T. Strøm og A.H. Tangen: Forprosjektrapport om EØS-tilpasning og samordning av regnskapsoppgaver for forsikringsselskaper. 151s.
- 96/42 M.V. Dysterud, L. Rogstad og P. Schønning (red.): Bærekraftig arealpolitikk og behovet for arealstatistikk: Seminar 27. august 1996. 151s.
- 96/43 D.Q. Pham og K.-I. Låstad: Sesongjustering av AKU på UNIX: Dokumentasjon av rutiner. 60s.
- 96/44 K.G. Lindquist og B.E. Naug: Makroøkonometriske modeller og konkurranseevne. 12s.

Statistisk sentralbyrå

Oslo
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

Telefon: 22 86 45 00
Telefaks: 22 86 49 73

Kongsvinger
Postboks 1260
2201 Kongsvinger

Telefon: 62 88 50 00
Telefaks. 62 88 50 30

ISSN 0806-3745

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway